

Pericolul muștelor cerealelelor nu scade niciodată

Автор(и): доц. д-р Христина Кръстева, ИПАЗР "Н.Пушкарров", София

Дата: 23.10.2022 Брой: 10/2022

Larvele diferitelor specii de muște ale cerealelelor sunt specializate să se hrănescă cu țesuturile tinere și slab diferențiate din conul de creștere și din spicul în formare, cu staminele, pistilul și conținutul boabelor în fazele de umplere a boabelor și de coacere lăptoasă. Cele mai periculoase vătămări la grâu apar în fazele timpurii ale dezvoltării sale. Din punct de vedere economic, cele mai frecvente și răspândite în perioada de vegetație de toamnă sunt mușca neagră a grâului, mușca Hessen, muștele frit ale ovăzului și orzului, în timp ce primăvara acestea sunt mușca bulboasă a grâului, mușca neagră de primăvară a grâului, mușca neagră a grâului și mușca Hessen.

mușca frit

Adulții generațiilor de toamnă ai muștii negre a grâului, muștii Hessen și muștelor frit migrează în culturile de grâu imediat după emergență, în faza de primă frunză și început de a doua frunză. Dinamica populației lor variază în diferite regiuni în funcție de condițiile climatice, data semănatului și emergența grâului, dar ating cea mai mare densitate și au cea mai lungă perioadă de zbor în culturile semănate timpuriu.

larvă de mușcă frit

Condiții pentru o emergență și dezvoltare normală a culturilor semănate toamna și pentru un număr mai mare de tulpini vătămate de larve se creează în anii cu o toamnă caldă, prelungită și relativ umedă, caracterizată prin temperaturi medii zilnice pentru perioada septembrie – noiembrie în jurul sau peste media pe termen lung. Precipitații mai abundente și temperaturi mai scăzute în octombrie și noiembrie au un efect negativ asupra activității de zbor a muștelor în timpul migrației, asupra numărului de ouă depuse și asupra întinderii pagubelor.

Mușca neagră a grâului este cea mai timpurie care migrează în culturi toamna. Are o perioadă de zbor scurtă și infestă culturile semănate timpuriu care au emergat în prima și a doua decadă a lunii octombrie. După această perioadă, muștele încetează să zboare.

Muşca Hessen

Muşca Hessen şi muştele frit infestă culturile care au emergat până la sfârşitul lunii octombrie – primele zile ale lunii noiembrie. Zborul lor se încheie în prima sau a doua decadă a lunii noiembrie, în funcţie de condiţiile climatice şi data semănatului grâului. Culturile semănate mai devreme sunt atacate mai sever. Aceste caracteristici biologice explică de ce culturile care emerg în ultima decadă a lunii octombrie nu sunt atacate de generaţia de toamnă a muştii negre a grâului, iar cele care emerg în prima decadă a lunii noiembrie nu sunt atacate de generaţiile de toamnă ale muştii Hessen şi muştelor frit.

Insectele adulte migrează sexual mature şi, după copulaţie, îşi depun ouăle pe plantele tinere. Larvele muştii negre a grâului eclozează primele în sezonul de vegetaţie de toamnă – încă de la sfârşitul primei decade a lunii octombrie. Dezvoltarea lor acoperă fazele de a doua frunză – primul băţ al grâului şi se finalizează în a doua decadă a lunii noiembrie. Începutul eclozării larvare la muştele frit ale orzului şi ovăzului este mai târziu – în a treia decadă a lunii octombrie, iar activitatea lor dăunătoare are loc în timpul fazelor de a doua–a treia frunză – primul–al treilea băţ ale plantelor de cereale. Suprapopulaţiile şi larvele complet hrănite iernează.

Proporţia tulpinilor vătămate de generaţiile de toamnă ale muştelor variază foarte mult în funcţie de condiţiile climatice, regiune, data semănatului şi emergenţă, şi este cea mai mare în culturile semănate mai devreme (a doua jumătate a lunii septembrie) şi cu emergenţă normală. În perioada de vegetaţie de toamnă este prezentă şi muşca bulboasă a grâului în culturi. Specia este răspândită şi este cea mai numeroasă în culturile de grâu în

periodada de vegetație de toamnă. Adulții încep să migreze în prima și a doua decadă a lunii octombrie, când plantele se află în faza de prima–a doua frunză, și se găsesc acolo până la sfârșitul lunii noiembrie – prima decadă a lunii decembrie, în funcție de condițiile climatice. Cea mai lungă perioadă de zbor – de la 35 la 60 sau mai multe zile – se observă în culturile semănate la sfârșitul lunii septembrie. În culturile semănate în prima și a doua decadă a lunii octombrie, această perioadă durează de la 30 la 45 de zile, în timp ce în cele semănate la sfârșitul lunii octombrie este de la 15 la 25 de zile. Culturile semănate în prima și la începutul celei de-a doua decade a lunii noiembrie nu sunt atacate de mușca bulboasă a grâului. Muștele migrează sexual mature și, după copulație, femelele își depun ouăle în sol lângă baza plantelor, unde iernează și eclozează devreme primăvara următoare în culturile semănate timpuriu.

Combatere

Măsuri agrotehnice sunt de importanță primordială pentru limitarea pagubelor provocate de larvele muștelor, și în primul rând data semănatului. În regiunile cu densitate mare a populației principalelor specii dăunătoare menționate, perioadele favorabile de semănat sunt a doua și a treia decadă a lunii octombrie. A doua jumătate a lunii octombrie este o perioadă favorabilă de semănat în anii cu temperaturi medii zilnice peste media pe termen lung pentru perioada septembrie – începutul lunii octombrie. Practica bună de protecție a plantelor include **lucrarea de pe urma recoltei** și **aratura de toamnă adâncă** pentru a reduce densitatea suprapopulațiilor care iernează ale muștii negre de primăvară a grâului, precum și **fertilizarea moderată cu azot** a culturilor primăvara, care crește rezistența naturală a plantelor.

Combaterea chimică: Stropirea culturilor împotriva insectelor adulte cu Mospilan 20 SP – 15 g/da; Decis 100 EC – 6,3 ml/da la următoarele **praguri economice de dăunare:**

- mușca bulboasă a grâului – 3 indivizi/m² în faza de a treia frunză – înbățare;
- mușca neagră a grâului toamna – 3 indivizi/m² în faza de emergență – început de înbățare;
- mușca Hessen – 3 indivizi/m² în faza de emergență – început de înbățare toamna.